Behandeling

Prednison/dexamethason gebruik bij kankerbehandeling

Bij de behandeling van kanker kan de arts prednison/dexamethason voorschrijven.

Dit is een medicijn dat behoort tot de groep corticosteroïden (bijnierschorshormonen). Deze hormonen, die het lichaam ook zelf aanmaakt, remmen ontstekingen en overgevoeligheidsreacties. De duur en dosering van prednison/dexamethason is per kankerbehandeling verschillend.

Prednison/dexamethason heeft een positief effect op het doden van kankercellen. Beide middelen hebben ook bijwerkingen, vooral bij hogere doseringen. Een van die bijwerkingen is een verhoogde kans op diabetes mellitus (suikerziekte). Als u al bekend bent met diabetes, kunnen uw bloedsuikers ontregeld raken. Hieronder leest u welke adviezen voor u kunnen gelden.

Behandeling met prednison/dexamethason

Prednison/dexamethason en diabetes

Van de patiënten die prednison/dexamethason gebruiken, ontwikkelt 6% tot 25% van de patiënten diabetes. Meestal is dit binnen 6 weken na de start van de behandeling. De diabetes was bij deze patiënten al verborgen aanwezig.

Gevolgen voor diabetes

Het gebruik van prednison/dexamethason maakt dat iemand minder gevoelig is voor insuline. Bij bestaande diabetes mellitus kan de insulinebehoefte met wel 50% toenemen. Patiënten die 1 keer per dag in de ochtend een dosis prednison/dexamethason innemen, hebben vaak in de namiddag hoge bloedsuikerspiegels, soms wel hoger dan 20 mmol/l. De waardes vóór het ontbijt (‘nuchtere bloedsuikers’) zijn meestal normaal. Als u medicijnen voor diabetes mellitus krijgt, dan moeten we de medicijnen en doseringen hiervan vaak aanpassen. Daarnaast heeft u kans op te lage bloedsuikerspiegels in de nacht en vroege ochtend.

Adviezen bij prednison/dexamethason

Als u diabetes mellitus heeft

Vanaf het starten met de prednison/dexamethason laat u 2 keer per week (tussen 14.00-17.00 uur) uw bloedsuikerspiegel bepalen bij de huisarts. Neem hiervoor contact op met uw huisarts.

- Is de waarde 1 keer verhoogd (hoger dan 11 mmol/l)? Dan moet u een dagcurve laten prikken. Dat betekent dat u voor het ontbijt, voor de lunch en 1,5 uur na de lunch uw bloedglucosewaarde laat prikken bij de huisarts of praktijkondersteuner.
- U bespreekt de dagcurve met uw huisarts.
- Bespreek de waarden tijdens uw afspraak op de polikliniek met uw behandelend medisch of verpleegkundig specialist.

Als u diabetes mellitus type 2 heeft en hiervoor pillen slikt

Vanaf het starten met de prednison/dexamethason laat u dagelijks (tussen 14.00-17.00 uur) uw bloedsuikerspiegel bepalen bij de huisarts. Uw bloedsuikerspiegel mag niet boven 11 mmol/l uitkomen.

- Als de bloedsuikerspiegel tijdens deze week elke dag lager is dan 11 mmol/l is, dan kunt u stoppen met het laten controleren van de bloedsuiker.
- Als de bloedsuikerspiegel 2 keer hoger is dan 11 mmol/l dan neemt u contact op met de verpleegkundig specialist oncologie. Deze brengt u dan in contact met de diabetesverpleegkundige voor verdere hulp en begeleiding.

Als u diabetes mellitus type 2 heeft en insuline gebruikt

De 1e week dat u gestart bent met prednison/dexamethason meet u dagelijks uw bloedsuiker voor het ontbijt, voor de lunch, 1,5 uur na de lunch, en voor het avondeten (dagcurve).

- Als uw bloedsuikerspiegel niet boven 11 mmol/l komt, dan kunt u op normale wijze uw bloedsuikerspiegel controleren, dus zoals voor de start met prednison/ dexamethason.
- Is uw bloedsuikerspiegel hoger dan 11 mmol/l? Neem dan contact op met degene die u begeleidt voor de diabetes, bijvoorbeeld diabetesverpleegkundige of praktijkondersteuner bij de huisarts.

Als u diabetes mellitus type 1 heeft dan gebruikt u insuline

Neem voordat u gaat starten met prednison/dexamethason contact op met uw diabetesverpleegkundige.

- Prik dagelijks een dagcurve. Een (libre) sensor heeft hierbij de voorkeur. Pas zo nodig de dosering kort werkende insuline voor de maaltijden aan volgens het schema dat u met uw diabetesverpleegkundige heeft besproken.
- Als u de prednison/dexamethason gaat afbouwen of als deze stopt, bouw dan ook de insuline stapsgewijs met 10-20% af. Dit doet u natuurlijk aan de hand van de dagcurve en in overleg met de diabetesverpleegkundige.

Betrokken afdelingen

Oncologisch Centrum (https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/oncologisch-centrum)

Code ONC-274

Copyright 2026 Jeroen Bosch Ziekenhuis